

בבא קמא לג

א"ר יוסי בר חנינא : חייב בד' דברים ופטור מגלות

דברי ר' יוסי בר' חנינא מתייחסים למקרה זה	הנכנס לחנותו של נגר...ואם נכנס ברשות – חייב (סיפא)	הנכנס לחנותו של נגר שלא ברשות, ונתזה לו בקעת וטפחה לו על פניו ומת – פטור (רישא)	3NI - פרט לממציא את עצמו, מכאן א"ר אליעזר בן יעקב: מי שיצתה אבן מתחת ידו, והוציא הלה את ראשו וקיבלה - פטור
הסיבה שפטור	שוגג קרוב למזיד	שוגג קרוב לאונס	שוגג קרוב לאונס
השוואה בין המקרים	אם שונים כאן, גם ברישא יהיה פטור מגלות כי אינו דומה למקרה של יער	אם שונים את זה כאן, אבל אסיפא כיון שברשות נכנס, חייב גלות	אם שונים את זה כאן, כל שכן שחייב בד' דברים בשאר מקרים. אבל אם שונים בשאר מקרים, כאן אונס לגמרי ויהיה פטור

פועלים שבאו לתבוע שכרן מבעל הבית, ונגחן שורו של בעל הבית, ונשכן כלבו של בעל הבית ומת

תנא קמא - פטור	אחרים אומרים: רשאין פועלין לתבוע שכרן מבעל הבית	
בגברא דשכיח ולא שכיח, וקרי אבבא ואמר להו "אין"	אין - עול תא משמע	אין - קום אדוכתך משמע

משנה.

	שור אחד	שור שני	מי משלם
שני שוורין תמין שחבלו זה את זה - משלמין במותר חצי נזק	תם	תם	מי שהזיק יותר משלם חצי מההפרש
שניהן מועדין - משלמין במותר נזק שלם	מועד	מועד	מי שהזיק יותר משלם ההפרש
אחד תם ואחד מועד, מועד בתם - משלם במותר נ"ש	מועד (הזיק יותר)	תם	מועד משלם ההפרש נזק שלם (או הפרש של הנזק באמת או של שלם שלו מול חצי נזק של התם)
תם במועד - משלם במותר חצי נזק	תם (הזיק יותר)	מועד	תם משלם חצי מההפרש (או של הנזק באמת או של חצי שלו מול השלם של השני)

מזיק אחד	מזיק שני	הדין
אדם	איש	משלמין במותר נזק שלם
אדם	שור מועד	משלם במותר נזק שלם
אדם (הזיק יותר)	שור תם	משלם במותר נזק שלם
שור תם (הזיק יותר)	אדם	משלם במותר חצי נזק ר' עקיבא אומר: אף תם שחבל באדם - משלם במותר נזק שלם

שמות פרק כא

שור תם שהרג אדם: (כח) וכי יגח שור את איש או את אשה ומת סקול יסקל השור ולא יאכל את בשרו ובעל השור נקי:

שור מועד שהרג אדם (כט) ואם שור נגח הוא מתמל שלשם והועד בבגליו ולא ישמרנו והמית איש או אשה השור יסקל וגם בגליו יומת: (ל) אם כפר יושת עליו ונתן פדיון נפשו ככל אשר יושת עליו: (לא) או בן יגח או בת יגח כמשפט הזה יעשה לו:

ת"ר: (שמות כ"א) **כאשפט הזה יעשה לו** –

תנא קמא - משלם במותר חצי נזק	ר' עקיבא - אף תם שחבל באדם - משלם במותר נזק שלם
כאשפט שור בשור כך משפט שור באדם, מה שור בשור - תם משלם חצי נזק ומועד נזק שלם, אף שור באדם - תם משלם חצי נזק ומועד נזק שלם;	כאשפט הזה - כתחתון (מועד) ולא כעליון (תם). יכול משלם מן העלייה? ת"ל: 'עשה לו', מגופו משלם, ואינו משלם מן העלייה.

שאלה: ורבנן, **זה** למה לי?

תשובה: לפוטרו מארבעה דברים.

שאלה : רבי עקיבא, לפוטרו מארבעה דברים מנא ליה?
תשובה : נפקא ליה (ויקרא כ"ד) **מאי כ' יתן אומ כצאיתו**, איש בעמיתו, ולא שור בעמיתו.
קושי : ורבנן?
תירוץ : אי מההיא הוה אמינא צער לחודיה, אבל ריפוי ושבת - אימא ליתן ליה, קמ"ל.

משנה. שור שוה מנה שנגח שור שוה מאתים, ואין הנבילה יפה כלום - נוטל את השור.

מזיק	ניזק	הדין
100	200	המזיק נותן את שורו לניזק

שיוך המשנה לדעת תנא מסויים : מתניתין מני? רבי עקיבא היא, דתניא : שור תם שהזיק ושוויו שווה בדיוק השווי של חצי נזק :

	רבי ישמעאל	רבי עקיבא
הדין	יושם השור בב"ד	הוחלט השור
במה חולקים?	בעל חוב הוא וזוזי הוא דמסיק ליה	שותפי נינהו
המקור	ואכזו את השור כח' וח' את כספו , לבי דינא קמזהר רחמנא	ואכזו את השור כח' וח' את כספו , לניזק ומזיק מזהר לחו רחמנא

שאלה לר' ישמעאל : בעא מיניה רבא מר"נ : מכרו מזיק, לר' ישמעאל מהו?

- כיון דא"ר ישמעאל בעל חוב הוא וזוזי הוא דמסיק ליה - מכור
 - או דלמא כיון דמשעבד ליה לניזק לאו כל כמיניה?
- תשובה : אינו מכור

קושי : והתניא : **מכור - מכור!**

תירוץ : חוזר וגובהו.

קושי 1 : וכי מאחר שחוזר וגובהו, למה מכור?

תירוץ : לרידיא.

קושי 2 : שמע מינה : לוח ומוכר מטלטלין ב"ד גובין לו מהם?

תירוץ : שאני התם, דכמאן דעשאו אפותיקי דמי.

קושי : והאמר רבא : עשה עבדו אפותיקי ומכרו - ב"ח גובה הימנו, שורו

אפותיקי ומכרו - אין ב"ח גובה הימנו!

תירוץ : עבד מ"ט? משום דאית ליה קלא, האי נמי כיון דנגח קלא אית

ליה, דתורא נגחנא קרו ליה.

הבאת ברייתא : תני רב תחליפא בר מערבא קמיה דרבי אבהו :

	מכור - אין מכור	הקדישו - מוקדש
קושי : מכור מזיק	ר"ע היא, דאמר : הוחלט השור	אתאן לרבי ישמעאל, דאמר : יושם השור בב"ד!
קושי : מכור ניזק	רבי ישמעאל	אתאן לר"ע!
תירוץ : מכור מזיק	מכרו אינו מכור - אפילו לרבי ישמעאל, דהא משעבדא ליה לניזק	אפילו לר"ע, משום דר' אבהו, דא"ר אבהו : גזירה שמא יאמרו הקדש יוצא בלא פדיון.

הרובנית מישל פרוב
הדרן - קול נעי בשיוח החלמודי

• hadran.org.il/he •